

STATENS BRANDINSPEKTION

Meddelanden

1961:2

Länsor för inneslutning av oljeutsläpp på vatten.

I Kommerskollegii kungörelse, 1958:Ser. A nr 3, anges under avsnitt 1.10 att i oljehamn bör finnas såväl bom- eller slang-länsa - varigenom utläckt olja kan hindras att sprida sig på vattenytan - som anordning för undanskaffande av utrunnen olja.

I Statens brandinspektions meddelande 1959:2 angående brandsläckning inom upplag (upplagsområden) ovan jord för eldfarlig olja rekommenderas, att i samband med upprättande av organisations- och släckningsplaner möjligheten undersöks att vid behov förfoga över bl a länsor för avstängning av vattenområden.

När det gäller oljehamnar och andra större oljedepåer i anslutning till sjö eller vattendrag, måste erfarenhetsmässigt risken för att olja i samband med överpumpning, läckage eller dylikt, skall komma ut på vattnet beaktas.

Är det fråga om eldfarlig olja av första klass, som flutit ut i en hamnbassäng bland fartyg, utmed industrier eller invid område för allmän trafik, kan antändning av oljan ske och därigenom en omfattande och svårbemästrad brand uppstå.

Om olja med högre flampunkt än bensin (fotogen, motorbrännolja, eldningsolja) råkat komma ut på vattnet, är antändningsrisken ringa, men risken för vattenförorening är desto större.

Det torde vara regel, att den lokala brandkåren alarmeras i händelse av större oljeutsläpp, oavsett om det gäller en tunn eller en tjock olja. Redan beredskapen i händelse av brand i den

utrunna oljan motiverar detta. Därutöver räknar man emellertid med att brandkåren under utnyttjande av sin materiel skall kunna vara behjälplig med att samla ihop och avlägsna den riskabla oljan från vattnet.

På vattnet utrunnen olja bildar till att börja med ett förhållandevis tjockt oljeskikt. Hur tjockt skiktet blir beror på många olika faktorer bl a oljans viskositet, den mängd per tidsenhet, som rinner ut på vattnet, den totala utrunna oljekvantiteten, strand- eller kajlinjens utseende samt ström- och vindförhållandena. Om ingenting görs för att förhindra detta, sprider sig emellertid oljan alltmera på vattnet. Oljeytan blir allt större och oljeskiktet följaktligen allt tunnare.

Det är ur skyddssynpunkt synnerligen angeläget, att utbredningen av oljan på vattnet så snabbt som möjligt hejdas. Ju mindre oljeytan kan hållas, desto större blir möjligheten att bevaka den och desto större blir därmed sannolikheten för att antändning och andra skadeverkningar skall kunna förhindras. Om trots allt antändning sker, blir verkningarna av branden mindre och möjligheterna att bemästra den större ju mindre den brinnande oljeytan är. När oljeytan är liten, har man också lättare att pumpa upp oljan.

Då även mycket små mängder olja ur vattenvårdssynpunkt kan ha menlig inverkan på omgivande vattenområde, måste med hänsyn härtill utrunnen olja avlägsnas så fullständigt som möjligt genom hopsamling och uppumpning. Emulgeringsmedel och liknande bör användas endast i undantagsfall och då endast sedan så mycket olja som möjligt uppsamlats genom pumpning.

Enbart genom klokt utnyttjande av strandfiguration, vind och ström kan man kanske undantagsvis samla den utrunna oljan inom ett begränsat område. Det normala torde emellertid vara att man, för att åstadkomma en sådan hopsamling av oljan, måste ha tillgång till lämpliga länsor, varmed den utrunna oljan kan kringgärdas.

Lätt transportabla och snabbt utläggbara länsor, snabblänsor, av några olika fabrikat finns nu i marknaden. Med hänsyn till det beklagliga faktum, att frekvensen av oavsiktliga oljeutsläpp inom våra upplagsområden för eldfarlig olja icke är obetydlig

och trots strävanden i den riktningen icke synes kunna väsentligt nedbringas, skulle det ur olika skyddssynpunkter, icke minst ur brandskyddssynpunkt, vara av synnerligen stort värde om de vid vatten belägna större hamnarna och oljedepåerna hade tillgång till sådana snabblänsor i tillräcklig omfattning.

I samråd med Sprängämnesinspektionen, Statens vatteninspektion, Svenska hamnförbundet och Svenska petroleuminstitutet får brandinspektionen härmed rekommendera berörda brandchefer att med vederbörande intressenter - hamnförvaltning och upplagsägare - snarast upptaga frågan om anskaffning av snabblänsor. Oavsett vem som svarar för anskaffningen av de erforderliga länsorna, bör det av praktiska skäl ankomma på brandkåren att handha materielen och att svara för att den vid behov snabbt blir utlagd. För att kunna göra detta behöver brandkåren ha tillgång till båt av lämplig typ.

Snabblänsorna är - det ligger i sakens natur - ej så robusta att man vid mera långvarig användning kan helt lita på deras förmåga att hålla den utrunna oljan inestängd. Man kan inte heller räkna med att de, i händelse av brand i den hopsamlade oljan, skall förbli intakta. I sådana fall, där det för undvikande av katastrof bedöms nödvändigt att kunna upprätta en spärr nummer 2 för den utrunna oljan, bör denna spärr utgöras av länsor av robustare slag, lämpligen timmerlänsor.

Ingvar Strömdahl
 Ingvar Strömdahl
 Riksbrandinspektör

Stockholm den 25 januari 1961.

Statens Brandinspektion, Regeringsgatan 50, tel 23 23 30.
 Postadress: Box 7097, Stockholm 7.

Summary in English

THE NATIONAL INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1961:2.

Confining of Oil Leakage in Oil Ports.

With the increasing storing of oils, also the demands on the Fire Brigades are on the increase, inasmuch as they are expected to take care of oil leakage to the water surface, not only because of the fire danger in the case of lighter oils, but also of heavier oils in order to avoid water contamination.

In order to minimize the danger and to enable the pumping of the oil before it spreads into a very thin film, the oil has to be confined with the least possible delay by means of a floating barrier. For quick-disposal, such are available, consisting of lengths of canvas, weighted and supported by floats or plastic tubing to be filled with foam.

The Fire Chiefs are requested to get in touch with the oil port authorities or owners so as to ensure proper preparedness. Not only the abovementioned barriers should be available and kept in proper trim at every oil port, but also suitable boats and, if the fire risk and local conditions warrant it, a secondary, more fire-resistant barrier of timber.

